

Harrie Jonkman

Diane Ravitch, *Left back, a century of failed school reforms*. New York: Simon & Schuster, 2000. ISBN 0-684-84417-6 blz. 555, USDollar: 24,-

Bijna veertig jaar geleden verscheen *The Transformation of the School: Progressivism in American Education 1876-1957*, een klassieker over de geschiedenis van de onderwijsvernieuwing van de hand van de legendarische onderwijshistoricus Lawrence A. Cremin. In deze studie omarmt Cremin de progressieve onderwijsbeweging, die in Amerika aan het einde van de 19e eeuw kwam opzetten. Halverwege de twintigste eeuw, wanneer Cremin het boek schrijft, was het Amerikaanse onderwijs omgevormd. Cremin, zelf nog leerling van de progressieve onderwijsvernieuwer John Dewey, was enthousiast over deze transformatie, zoals de meeste historici van het onderwijs van zijn tijd. Diane Ravitch was leerling van Cremin en onder de indruk van zijn wetenschappelijke werk en onderwijs. Maar tegen vernieuwing en verandering van het onder-

wijs kijkt zij anders aan. Ravitch is kritisch over de veranderingen die de progressieve onderwijsbeweging in de twintigste eeuw in gang heeft gezet. Na een eeuw wil zij de progressieve onderwijsvernieuwing graag zo snel mogelijk achter zich laten: *Left Back*.

Ravitch beschrijft in *Left Back* de Amerikaanse onderwijsgeschiedenis van de vorige eeuw als een ideeëngeschiedenis. Zij maakt duidelijk hoe deze beweging ontstond, wie er achter zaten, waar zij voor stonden, waar hun ideeën toe leidden en hoe daarmee het onderwijs in honderd jaar stilaan volledig veranderde. De progressieve onderwijsvernieuwing kwam rond 1890 opzetten en wilde vooral het onderwijs praktisch en realistisch maken, met lossere overdrachtsvormen werken, het wetenschappelijk funderen en de individualiteit van het kind erkennen. Zo zou het onderwijs aantrekkelijk worden voor nieuwe groepen immigranten en de zwarte bevolking.

In haar boek beschrijft Ravitch verschillende progressieve onderwijsvernieuwers uitgebreid. Natuurlijk allereerst en vooral Dewey. Volgens Dewey kon van onderwijs wetenschap gemaakt worden en van de school een instrument om de samenleving te verbeteren. Daarnaast was er Thorndike, een andere persoon met andere doelstellingen. Ook hij geloofde in de wetenschappelijke vooruitgang en werkte aan de ontwikkeling van psychologische testen. Dan was er bijvoorbeeld nog Stanley Hall, die wees op het belang van de gezondheid en het welzijn van kinderen. Naast de verschillende wetenschappers waren het industriëlen, zoals Schnedden, die ander onderwijs aangepast aan de economie bepleitten.

In haar boek laat Ravitch ook zien hoe in de twintigste eeuw het denken over onderwijs en het onderwijs zelf veranderden. In de vakbladen, tekstboeken en de cursussen van de jaren dertig werd steeds maar afgedrukt dat de academische inhoud moest verdwijnen. Het onderwijs moest worden afgestemd op de interesses, behoeften en dagelijkse problemen van kinderen en zijn verantwoordelijkheid nemen om de samenleving te veranderen. De meeste scholen van toen lieten zich door deze progressieve ideeën inspireren. Enkele jaren later was het algemeen geaccepteerd dat een academische voorbereiding slechts weggelegd was voor een selecte groep. De meeste kinderen moesten zo snel mogelijk worden voorbereid op hun werk als boer, kapper, klerk of huisvrouw. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog was progressieve onderwijsvernieuwing dé ideologie in het Amerikaanse onderwijs. Met de eerste Russische Sputnik (1957) zat er bij de pers, de politiek en het leger wel even de schrik in en kwam er kritiek op de stand van zaken in het onderwijs. Maar in de zestiger jaren waren de progressieve onderwijsideeën weer helemaal in. Maar het onderwijs, schrijft Ravitch, wist toen al lang niet meer wat ze leerlingen moest leren en hoe leerlingen zich moesten gedragen. Het onderwijs was zijn kompas kwijt geraakt en zou nog jarenlang natrillen.

Vanaf de jaren tachtig namen de maatschappelijke zorgen over de kwaliteit van het onderwijs en het niveau van de studenten toe. Er kwam ruimte om over de inhoud van het onderwijs te praten en daarmee voor een onderwijstraditie waar Ravitch zelf meer mee op heeft. Deze traditie was bijna uit het zicht verdwenen en speelde aan de zijlijn een bescheiden rol (met mensen als Ward, Harris, Du Bois, Bagly en Kandell). Binnen deze traditie gaat het om andere doelstellingen: het onderwijs moet de deuren wijd openzetten voor hen die willen leren en studeren, scholen moeten kennis overdragen aan hen die kennis zoeken en jongeren moeten de onderwijsladder zo lang en hoog mogelijk beklimmen. Ravitch scherpt deze doelstellingen aan. Voor haar heeft het onderwijs een duidelijke doelstelling: promoten van kennis en zelfdiscipline

om straks in de samenleving als goede burger te kunnen functioneren, een eigen weg te vinden en te kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving. Het gaat haar om kennis en vaardigheden, om de esthetische verbeelding en het kritisch en reflectief leren denken over de samenleving en jezelf. Zij pleit vooral voor een academische inhoud van het onderwijs: talen, literatuur, natuurwetenschap, wiskunde, geschiedenis en kunsten. Daarin ligt kennis opgeslagen vanuit organiserende principes van samenleving, natuur en menselijke ervaring. Aan de andere kant gaat het haar er om dat in principe alle kinderen zich deze kennis eigen maken en dat het onderscheid tussen de niveaus zo laat mogelijk wordt gemaakt.

Ravitch heeft, naar mijn mening, met *Left Back* een nieuw standaardwerk over de geschiedenis van het Amerikaans onderwijs in de twintigste eeuw geschreven. Deze geschiedenis geeft zij een eigen kleur. Het boek is een prachtig geschreven historisch verhaal, dat alleen om die reden al de moeite waard is om gelezen te worden. Voor Ravitch heeft het onderwijs in de twintigste eeuw gefaald. Scholen zijn het anker verloren en hun missie en doel kwijtgeraakt: de intellectuele ontwikkeling en de ontwikkeling van het karakter van elk kind.

De academische inhoud werd volgens haar in de vorige eeuw ten onrechte als antidemocratisch gezien, net zoals ten onrechte werd gedacht dat het gedifferentieerde programma, met het inspelen op de kwaliteiten en interesses van jongeren en een daaraan aangepast onderwijskundig aanbod, democratisch zou zijn. Onderwijs is het instituut dat kennis en vaardigheden die levenslang van waarde zijn op allen moet overbrengen. Dat is niet voor de één belangrijker dan voor de ander. Tegelijk is voor haar het onderwijs nog steeds hét instituut dat jongeren kansen biedt. Die kansen krijgen ze door lang en breed onderwijs te volgen. Sommigen zullen Ravitch snel in het conservatieve kamp plaatsen, ten onrechte. Daarvoor neemt ze het onderwijs in de grote stad en voor de zwarte bevolking en immigranten te serieus en weet ze daar veel te veel van. Zij kan geplaatst worden in een liberale traditie zoals wij die in Nederland niet (zo) kennen, namelijk die van het egalitair-traditionalisme: een bepaalde academische inhoud is het fundament en dat fundament moet voor iedereen bereikbaar worden.

Om duidelijk te maken waar het haar om te doen is, heeft Ravitch van de onderwijsvernieuwing ook een karikatuur gemaakt. In de twintigste eeuw is alleen maar slecht gedaan en dat moet worden teruggedraaid. Soms verdwijnt in haar polemie uit beeld dat het onderwijs er voor 1900 heel slecht voor stond. Het onderwijs, tot en met het voortgezet onderwijs, is in de twintigste eeuw toegankelijk geworden voor de meeste jongeren. De kennis wordt er niet meer ingeslagen en kinderen hoeven niet meer alleen stil te zitten. We weten meer over hoe kinderen leren en kennisoverdracht. Veel progressieve onderwijsvernieuwers hebben er terecht op gewezen dat er een brug geslagen moet worden tussen de inhoud van het onderwijs en de ontwikkeling van het kind. Deze aspecten blijven in haar boek onderbelicht. Maar in deze karikatuur wordt wel duidelijk waar het haar om gaat. Het boek biedt veel stof om de laatste honderd jaar nog eens te overdenken, vooral de keerzijde van onderwijsvernieuwing. Tegelijkertijd daagt het uit om na te denken over het onderwijs van de toekomst. Het boek had ook als titel kunnen hebben *Left back, straight forward*, want uiteindelijk ziet voor Ravitch die toekomst er duidelijk en simpel uit: "To be effective, schools must concentrate on their fundamental mission of teaching and learning. And they must do it for all children. That must be the overarching goal of schools in the twenty-first century" (blz. 467).